

Passagier

Doelgroep

Eerste leerjaar

Lesdoelen

De leerlingen

- weten waar er in de buurt haltes van De Lijn en de NMBS zijn.
- beseffen dat storend gedrag als passagier een bestuurder afleidt en de veiligheid in het gedrang brengt.
- stappen langs de veilige kant in en uit de auto.

Eindtermen

De leerlingen

- 1.19 beseffen dat het nemen van voorzorgen de kans op ziekten en ongevallen vermindert.
- 4.16. tonen zich in hun gedrag bereid rekening te houden met andere weggebruikers.
- 4.17. kennen de belangrijkste gevolgen van het groeiende autogebruik en kunnen de voor- en nadelen van mogelijke alternatieven vergelijken.
- 4.18. kunnen een eenvoudige route uitstippelen met het openbaar vervoer.

Materiaal

- Werkblad voor elke leerling (bijlage 1)
- Een groen en rood potlood voor elke leerling
- Foto's (bijlage 2) op een groot scherm
- Thuiswerkje voor elke leerling (bijlage 3)
- Woordkaarten (bijlage 4)

Beginsituatie

Kinderen uit de eerste graad verplaatsen zich meer en meer zelf te voet of met de fiets in het verkeer (onder begeleiding) in plaats van dat ze vervoerd worden. Toch komt dat ook nog voor: in een bakfiets, in de auto, op het openbaar vervoer, ...

Ze moeten dus weten hoe ze zich veilig gedragen als passagier. Geef deze les bij voorkeur net voor je je met de leerlingen met de bus of auto moet verplaatsen.

TIP

Extra lesmateriaal op www.verkeeropschool.be.
Lesfiche Busevacuatie: www.verkeeropschool.be/lesfiches/busevacuatie/.
Op stap met het openbaar vervoer: www.verkeeropschool.be/lesfiches/op-stap-met-het-openbaar-vervoer/

Vooraf

Als er haltes van het openbaar vervoer (bus, tram, trein) in de buurt van de school zijn, ga er dan foto's van nemen. Die kan je aan de leerlingen tonen tijdens de les als het niet mogelijk is om met de klas een wandeling in het verkeer te maken.

Instapfase

Vertel het verhaal van Sandrine aan de klas zonder het onderwerp van de les te verklappen:

Sandrine is op weg naar een pretpark. Ze zit samen met Michael, haar jongere broertje, in de auto bij oma en opa. Ze zijn heel blij dat ze naar het pretpark mogen en zingen luidkeels: 'Wij gaan naar het pretpark! Wij gaan naar het pretpark!'. Opa kijkt om en zegt: 'Oef, wat zijn jullie enthousiast zeg! Kan dat niet een beetje stiller?'. Net op dat moment roept oma: 'Kijk uit! Daar steekt een fietser over!'. Opa remt heel hard en kan net op tijd stoppen. De fietser kijkt hen verwonderd aan en rijdt verder. Opa rijdt ook verder en een beetje later komen ze aan bij het station. Ze gaan met z'n allen de trein nemen. Die stopt vlakbij de ingang van het pretpark, dus dat is handig. Opa parkeert aan de zijkant van de straat en oma zegt: 'Maak jullie gordel maar los. Ik zal de deur opendoen zodat jullie kunnen uitstappen op de stoep en niet aan de kant waar de auto's rijden.' Sandrine stapt snel uit en huppelt in de richting van het perron. Ze kan haast niet wachten om de trein te nemen. 'Wacht even!' roept oma, 'Kom hier op de stoep staan tot opa de rugzak uit de koffer heeft genomen. Ga maar dicht aan de kant van de huizen staan, wat hier rijden veel auto's voorbij.' Oma helpt Michael uitstappen en neemt hem bij de hand. Opa doet de rugzak aan en neemt Sandrine ook bij de hand. Nu zijn ze eindelijk klaar om te vertrekken. Ze wandelen naar het zebrapad en steken daar de straat over. In het station kijkt opa op het bord. 'We moeten op perron 2 zijn.' zegt hij.

Even later komt de trein aan. Sandrine loopt naar de deur, maar opa trekt haar terug. 'Eerst moeten we de andere passagiers laten uitstappen, pas daarna kunnen wij opstappen.' Wanneer er geen mensen meer naar buiten komen, stappen ze in de trein. 'Daar is nog plaats.' zegt oma. 'Ik wil aan het raam zitten!' roept Sandrine. 'Ik ook!' volgt Michael. Buiten gaat het fluitsignaal en de trein vertrekt. Plots klinkt er luide muziek. Wat verder in de treincoupé zit een groepje jongeren en een van hen heeft een muziekbbox bij. Ze praten luidkeels door de muziek heen. Sandrine zegt tegen oma: 'Wat een slechte muziek, ik herken er geen één liedje van.' 'Ja,' zegt oma, 'en als dit nog lang duurt, heb ik straks hoofdpijn.' Daarop staat opa recht en wandelt naar het groepje jongeren. Sandrine hoort niet wat hij zegt maar even later wordt de muziek een stuk stiller gezet. Opa steekt zijn hand op naar het groepje en komt weer op zijn plaats zitten. 'Vriendelijk groepje.' zegt hij. Sandrine kijkt naar buiten en ziet het

landschap voorbijgaan. Ineens staat Michael recht op zijn stoel: 'We zijn er bijna!' roept hij enthousiast terwijl hij naar buiten wijst. Daar staat al een bord van het park. 'Hoo,' zegt oma, 'rustig aan. Ga eens terug zitten. Met je schoenen op de zetel staan mag helemaal niet. Daar moeten straks nog andere mensen zitten. Jij wil toch ook niet op een vuile zitplaats zitten?' Michael knikt en gaat weer zitten. Enkele minuten later stopt de trein. 'Allemaal uitstappen,' zegt opa, 'we zijn er.' Sandrine neemt oma bij de hand en zegt: 'Kom op oma, snel naar de uitgang.' Samen stappen ze uit de trein. Na 5 minuutjes wandelen komen ze aan de ingang van het pretpark en kan het plezier eindelijk beginnen.

Vraag aan de leerlingen waarover zij denken dat de verkeersles vandaag gaat. Deel de werkbladen uit.

Verwerkingsfase

Gebruik voor deze lesfase de woordkaarten uit bijlage 4. Hang het woord 'passagier' op het bord en vraag de leerlingen of ze weten wat het betekent. De woorden waar je een kaart voor kan gebruiken, staan hieronder in het vet. Zodra een woord ter sprake komt, hang je de woordkaart op het bord.

- Iemand die meereist met iemand anders.
Dat kan op de fiets, in de auto, bus, tram, trein, boot, vliegtuig, ...

Sandrine en Michael reisden met oma en opa mee in de auto en zijn dus passagier. Maar waren zij wel flinke passagiers? Weten jullie nog wat er gebeurde toen ze aan het zingen waren in de auto?

- Opa keek om naar hen en had daardoor een fietser niet gezien.

Doordat iemand in de auto lawaai of ruzie maakt kan de bestuurder (bv. mama of papa) dus afgeleid worden. Dat kan gevaarlijk zijn in het verkeer. Hebben jullie dat ook al eens meegemaakt? Laat enkele leerlingen hun ervaring vertellen.

Vul daarna klassikaal oefening 1 van het werkblad in.

Toen de auto aan het station aankwam, moesten Sandrine en Michael van oma aan de kant van de huizen uitstappen. Waarom zou dat zijn?

- Uitstappen aan de huizenkant is veel veiliger dan de straatkant. Daar rijden immers auto's en andere voertuigen. Op de stoep sta je veilig aan de kant en hinder je niemand.

Laat de leerlingen oefening 2 van het werkblad maken.

Ook in de trein moet je je als een flinke passagier gedragen. Weet je nog wat er bij Sandrine en Michael gebeurde?

- De passagiers op de trein mochten eerst uitstappen voor zij zelf opstapten. Een groepje jongeren speelde luide muziek terwijl ze zelf ook luid praatten. Michael stond met zijn schoenen op de zetel.

Op het openbaar vervoer zijn er dus ook heel wat regels. Die zorgen ervoor dat iedereen een aangename rit beleeft.

Maak samen oefening 3 en 4 van het werkblad.

Afsluitfase

Stel dat wij met de klas naar een pretpark zouden gaan, weten jullie dan waar in de buurt we de bus, tram of trein kunnen nemen? Hoe heet zo'n plaats?

- Een halte

Weten jullie hoe die eruit ziet? Waar je een halte aan herkennen?

- Het woord 'bus' op de grond geschilderd, bus of tramhokje, gele paal met bus- of tramlijnen, blauwe 'B' van station, klein perron voor tram in een middenberm, ...

Laat de foto's uit bijlage 2 zien ter illustratie. Als er halte(s) van het openbaar vervoer in de buurt van de school zijn, kan je het best met de klas een wandeling in het verkeer maken. Zo begrijpen ze goed waarover het gaat. Indien dat niet mogelijk is, kan je op voorhand foto's gaan nemen van de haltes in de buurt en die tonen aan de leerlingen.

Geef de oefening uit het thuiswerkje (bijlage 3) mee naar huis en laat de leerlingen deze samen met mama of papa maken.